

PAŃSTWOWA SZKOŁA WYŻSZA IM. PAPIEŻA JANA PAWŁA II W BIAŁEJ PODLASKIEJ
WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU I NAUK SPOŁECZNYCH
KATEDRA NAUK HUMANISTYCZNYCH I SPOŁECZNYCH
ZAKŁAD PEDAGOGIKI

PROGRAM PRAKTYK

ZAWODOWYCH
NA KIERUNKU
PEDAGOGIKA

PROGRAM PRAKTYK ZAWODOWYCH NA KIERUNKU PEDAGOGIKA

Rozdział I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Podstawę prawną poniższego *Programu Praktyk* na Kierunku Pedagogika stanowi *Regulamin Studenckich Praktyk Zawodowych Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej; Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym; Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty z późn. zm.; Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia oraz Uchwały nr 123/2012 Senatu PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej ws. efektów kształcenia na kierunku Pedagogika z dnia 19 września 2012 r.*
2. Program określa szczegółowe zasady organizacji praktyki zawodowej, w tym cele, efekty i formy praktyki, miejsce i czas trwania, warunki zaliczenia oraz obowiązki studentów i opiekunów praktyk.
3. Niniejszy program obowiązuje studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, odbywających studia na kierunku pedagogika na specjalnościach nie nauczycielskich .
4. *Program Praktyk* zatwierdza Kierownik Zakładu Pedagogiki.

Rozdział II

WYMIAR, FORMY, MIEJSCE I DOKUMENTACJA PRAKTYKI ZAWODOWEJ

1. W trakcie całego cyklu kształcenia na kierunku pedagogika student odbywa - **150 godzin praktyk**
2. Praktyka zawodowa realizowana jest w trzech etapach, jako:
 - Praktyka **psychologiczno-pedagogiczna** w wymiarze 30 godzin – w trakcie II semestru
 - Praktyka **pedagogiczna** w wymiarze 60 godzin – w trakcie IV semestru studiów
 - Praktyka **pedagogiczna** w wymiarze 60 godzin – w trakcie VI semestru studiów
3. Student może realizować Praktyki:
 - **dla specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną** w: szkołach podstawowych, gimnazjalnych,

np. z pedagogiem szkolnym, nauczycielem świetlicy szkolnej, czy nauczycielem-wychowawcą klasy (realizacja godziny wychowawczej); w placówkach zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego pobytu (bursy, internaty); placówkach oświatowo-wychowawczych, w tym szkolnych schroniskach młodzieżowych, umożliwiających rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego;

- **dla specjalności resocjalizacja i profilaktyka** w: zakładzie karnym, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii; specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodkach wychowawczych dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania; w szkołach funkcjonujących przy zakładach karnych; przy aresztach śledczych, schroniskach dla nieletnich;
- **dla specjalności doradztwo zawodowe** w: szkołach, w których zatrudniony jest doradca zawodowy, bądź pedagog pełniący rolę doradcy zawodowego; w poradniach psychologiczno-pedagogicznych zatrudniających doradcę zawodowego i w innych instytucjach w których zatrudniony jest doradca zawodowy.

3. Praktyka może odbywać się poza granicami kraju.
4. Praktykę zawodową student odbywa w okresie wakacji lub w okresie zajęć dydaktycznych w dni wolne od tych zajęć.
5. Studenta obowiązuje czas pracy zgodnie z kodeksem pracy i regulaminem pracy obowiązującym w placówce/ instytucji , w którym student odbywa Praktykę.
6. Podstawą realizacji Praktyki jest porozumienie zawierane między Uczelnią a zakładem pracy.
7. Student odbywa Praktykę na podstawie skierowania otrzymanego z Uczelni.
8. Praktykę zagraniczną student organizuje we własnym zakresie i ponosi wszelkie koszty z nią związane. Dokumenty kierujące na Praktykę za granicą wydawane są w języku polskim. Dokumenty poświadczające odbycie Praktyki za granicą student składa wraz z ich tłumaczeniem na język polski, dokonany przez tłumacza przysięgłego.

Rozdział III

ORGANIZACJA POSZCZEGÓLNYCH FORM PRAKTYKI ZAWODOWEJ

1. Praktyka psychologiczno-pedagogiczna

Cel główny

Gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą z uczniami a także zarządzaniem grupą i diagnozowaniem indywidualnych potrzeb uczniów oraz konfrontowanie nabywanej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym.

Cele szczegółowe

- a) Zapoznanie się ze specyfiką szkoły / instytucji w której Praktyka jest realizowana w szczególności: poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych; sposobu funkcjonowania; organizacji pracy, pracowników i uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji.
- b) Obserwowanie zwłaszcza: aktywności uczniów/młodzieży interakcji dorosły (nauczyciel-wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą, procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych; czynności podejmowanych przez Opiekuna Praktyk z ramienia placówki; dynamiki grup; zachowań i postaw dzieci i młodzieży.
- c) Współdziałanie z Opiekunem Praktyk z ramienia określonej instytucji w wykonywaniu różnych czynności zawodowych, w sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą, podejmowaniu działań wychowawczych, prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych, profilaktycznych, podejmowaniu działań na rzecz osób ze specjalnymi potrzebami np. integracja, socjalizacja, poradnictwo, terapia pedagogiczna.
- d) Pełnienie roli opiekuna-wychowawcy.
- e) Analizowanie i interpretowanie zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych.

Efekty kształcenia

Po pierwszym roku studiów student:

- a) posiada wiedzę w zakresie struktury organizacyjnej oraz funkcjonowania instytucji edukacyjnych, resocjalizacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych czy pomocowych w których realizowana była praktyka (K_W14);

- b) potrafi dokonać obserwacji różnych zajęć, lekcji oraz innych działań podejmowanych w miejscu odbywania praktyk (K_U01);
- c) posiada umiejętność planowania, prowadzenia i dokumentowania czynności wykonywanych w miejscu odbywania praktyk (K_U10);
- d) potrafi współdziałać z Opiekunem Praktyk, dokonywać analiz własnych działań pedagogicznych oraz ich efektów i wskazywać obszary wymagające modyfikacji (K_U14);
- e) ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym (K_K03).

2. Praktyka pedagogiczna (II rok)

Cel główny

Celem Praktyki jest pogłębienie wiedzy pedagogicznej i gromadzenie doświadczeń związanych z pracą pedagogiczną wybranej instytucji.

Cele szczegółowe

- a) Obserwacja i analiza pracy instytucji i uczestników działalności pedagogicznej.
- b) Wykorzystywanie wiedzy teoretycznej z zakresu pedagogiki w praktyce.
- c) Przeprowadzenie prostych badań pedagogicznych w miejscu odbywania praktyki.
- d) Aktywne uczestnictwo w działaniach placówki.

Efekty kształcenia

Po drugim roku studiów praktykant:

- a) posiada podstawową wiedzę o uczestnikach działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, resocjalizacyjnej, kulturalnej lub pomocowej (K_W15);
- b) potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych czy pomocowych z którymi zetkną się podczas praktyk (K_U02);

- c) posiada elementarne umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie prostych badań pedagogicznych; potrafi sformułować wnioski, opracować i zaprezentować wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wskazywać kierunki dalszych badań (K_U05);
- d) potrafi dokonać analizy własnych działań i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu (K_U14);
- e) jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w działaniach pedagogicznych (K_K07).

3. Praktyka pedagogiczna (III rok studiów)

Cel główny

Celem Praktyki jest doskonalenie umiejętności zawodowych w zakresie wybranej specjalności.

Cele szczegółowe

- a) Wykorzystywanie zdobytej wiedzy w zakresie metodyki wykonywania typowych zadań placówki.
- b) Analiza, diagnoza i prognoza strategii działań pedagogicznych placówki.
- c) Ocena przydatności metod stosowanych w różnych sferach działalności pedagogicznej placówki.
- d) Przygotowanie do odpowiedzialnego wykonywania obowiązków zawodowych.

Efekty kształcenia

- a) ma elementarną wiedzę o metodyce wykonywania typowych zadań, normach, procedurach stosowanych w różnych obszarach działalności pedagogicznej (K_W16);
- b) potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej (K_U03);
- c) potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności pedagogicznej (K_U09);

- d) odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (K_K08);
- e) posiada wiedzę, obejmującą teorię, terminologię i metodykę w zakresie wybranej i zrealizowanej podczas studiów specjalności (K_W21).

Rozdział IV

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA I KRYTERIA OCENY

- 1. Na poziomie Opiekuna Praktyk z ramienia określonej instytucji
 - a) **Karta osiągniętych efektów kształcenia** (załącznik nr 2, 3, 4);
 - b) **Dziennik Praktyk**;
 - c) **Opinia Opiekuna Praktyk** (w Dzienniku Praktyk).
- 2. Na poziomie Opiekuna Praktyk z Zakładu Pedagogiki PSW
 - a) **Dziennik Praktyk**;
 - b) **Raport z Praktyk**, w tym:

- **I rok studiów**

Raport z działalności pedagogicznej, który powinien zawierać następujące elementy:

- **Charakterystykę placówki** – dotyczącą sposobu jej funkcjonowania, organizacji pracy, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- **Arkusze obserwacji zajęć/lekcji** – załącz. nr 1;
- **Wnioski z obserwowanych zajęć/lekcji**;
- **Projekt (konspekt zajęć) własnej działalności dydaktyczno-wychowawczej** – zawierający: temat, cel główny i cele szczegółowe, przewidziany zakres wiedzy, charakterystykę proponowanych metod, form i środków dydaktyczno-wychowawczych, sposobów ich realizacji oraz kontroli osiągnięć uczniów;
- **Analiza własnych działań dydaktyczno-wychowawczych** – obejmująca analizę przebiegu zaprojektowanego procesu dydaktyczno-wychowawczego, jego efektów oraz zawierająca wskazania dotyczące obszarów wymagających modyfikacji.
- **Uwagi ogólne o odbytej Praktyce** – zawierające podsumowanie na temat sensu wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku lokalnym.

- **II rok studiów**

Raport z własnej działalności badawczej – w ramach którego zadaniem studenta jest zaprojektowanie celu, tematyki i rodzaju badań pedagogicznych tj. sporządzenie raportu z przeprowadzonych badań pedagogicznych na dowolnie wybrany temat – raport powinien zawierać: temat, cel badań, problem i hipotezy badawcze, zastosowane techniki, opis terenu badań i charakterystykę grupy badanej, wyniki badań i wnioski;

Analiza własnych działań edukacyjnych (wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych czy pomocowych), które student realizował podczas Praktyk pod kątem ich modyfikacji w przyszłym działaniu.

- **III rok studiów**

Diagnoza środowiska – w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej;

Projekt własnej działalności pedagogicznej w oparciu o metodykę typowych działań wybranej specjalności zawodowej (*pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapię pedagogiczną, resocjalizacja i profilaktyka, doradztwo zawodowe*);

Ocena przydatności projektu i możliwość jego realizacji w danej placówce.

Rozdział V

UWAGI KOŃCOWE

1. Realizacja *Programu Praktyk* jest warunkiem zaliczenia każdego roku akademickiego.
2. Wszelkie zapytania i uwagi można konsultować z Opiekunem Praktyk z ramienia Zakładu Pedagogiki PSW.
3. Kierownik Zakładu może ustalić indywidualną formę odbywania Praktyki.
4. Niniejszy program wchodzi w życie z dniem podpisania.

Biała Podlaska 30.09.2013 r.

ARKUSZ OBSERWACJI

Imię i nazwisko osoby prowadzącej zajęcia	
Grupa	
Cel obserwacji	
OBSERWACJA ZAJĘĆ	
1. Temat zajęć	
2. Cele zajęć i ich realizacja	
3. Metody i środki realizacji	
4. Wykorzystanie pomocy dydaktycznych	
5. Uwagi i spostrzeżenia, które warto wykorzystać we własnej pracy dydaktycznej i wychowawczej:	
6. Uwagi i spostrzeżenia prowadzącego zajęcia:	
7. Podpis praktykanta obserwującego zajęcia	
8. Podpis osoby prowadzącej zajęcia	
Miejscowość, dnia:	

Załącznik nr 2.

**KARTA OSIĄGANÝCH EFEKTÓW PRAKTYKANTA KIERUNKU PEDAGOGIKA
I rok studiów – praktyka psychologiczno-pedagogiczna**

Lp.	EFEKTY (wypełnia Opiekun Praktyk z ramienia placówki)	Data	Zaliczenie	Podpis osoby zaliczającej
1.	Student posiada wiedzę w zakresie struktury organizacyjnej oraz funkcjonowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych czy pomocowych w których odbywana była praktyka;			
2.	Student potrafi dokonać obserwacji różnych zajęć, lekcji oraz innych działań podejmowanych w miejscu odbywania praktyk;			
3.	Student posiada umiejętność planowania, prowadzenia i dokumentowania czynności wykonywanych w miejscu odbywania praktyk;			
4.	Student potrafi współdziałać z Opiekunem Praktyk, dokonywać analiz własnych działań pedagogicznych oraz ich efektów i wskazywać obszary wymagające modyfikacji;			
5.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym.			

ZALICZENIE PRAKTYK (z oceną) – I ROK STUDIÓW	
Opiekun z ramienia placówki	

Załącznik nr 3.

**KARTA OSIĄGANÝCH EFEKTÓW PRAKTYKANTA KIERUNKU PEDAGOGIKA
II rok studiów – praktyka pedagogiczna**

Lp.	EFEKTY (wypełnia Opiekun Praktyk z ramienia placówki)	Data	Zaliczenie	Podpis osoby zaliczającej
1.	Student posiada podstawową wiedzę o uczestnikach działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej lub pomocowej.			
2.	Student potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych czy pomocowych z którymi zetkną się podczas praktyk.			
3.	Student posiada elementarne umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie prostych badań pedagogicznych; potrafi sformułować wnioski, opracować i zaprezentować wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wskazywać kierunki dalszych badań.			
4.	Student potrafi dokonać analizy własnych działań i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu.			
5.	Student jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w działaniach pedagogicznych.			

ZALICZENIE PRAKTYK (z oceną) – II ROK STUDIÓW	
Opiekun z ramienia placówki	

Załącznik nr 4.

**KARTA OSIĄGANÝCH EFEKTÓW PRAKTYKANTA KIERUNKU PEDAGOGIKA
III rok studiów – praktyka pedagogiczna**

Lp.	EFEKTY (wypełnia Opiekun Praktyk z ramienia placówki)	Data	Zaliczenie	Podpis osoby zaliczającej
1.	Student ma elementarną wiedzę o metodyce wykonywania typowych zadań, normach, procedurach stosowanych w różnych obszarach działalności pedagogicznej.			
2.	Student potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej.			
3.	Student potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności pedagogicznej.			
4.	Student odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne.			
5.	Posiada wiedzę, obejmującą teorię, terminologię i metodykę w zakresie wybranej i zrealizowanej podczas studiów specjalności.			

ZALICZENIE PRAKTYK (z oceną)- III ROK STUDIÓW	
Opiekun z ramienia placówki	